

LA CAMPANA DE GRACIA

Any LXVI - Batallada 3402

Preu: 15 cèntims

Barcelona, 5 d'octubre del 1934

PRENENTHO A BROMA

El "patriótico" pacte de Saragossa

Davant la transcendència del que ja a Madrid en diuen «el patriótico acto de Zaragoza», hem volgut conèixer l'opinió de l'eminent juriconsult i ferm patriota Sr. Anguera de Sojo. I amb aquesta pretensió anàrem a casa seva...

—Que no hi fóra, el senyor Oriol? —preguntàrem a la raspeta.

—Es a les quaranta hores. Però si són periodistes no els rebrà pas, com no es diguin Angulo. Que se'n diu, vostè?

Perdonem a la minyona la calumniosa suposició, filla de la ignorància.

—Es que voldriem parlar-li de certes coses...

—Veurà. Si és de política, perden el temps. Una servidora el coneix molt. Viu esperat.

Se'ns ocorre una pensada. ¿Per què no ficar-li el dit a la boca a la fàmula per veure si ens descobreix les interioritats del senyor Anguera?

—Escolti, bufona... ¿Vostè sap per què el seu senyor va anar a Saragossa a fer el pacte?

—Ai, ai... ¿Ara en diuen «fer el pacte»? Jo havia sentit dir que el que havien fet era una altra cosa..., que una servidora no gosa repetir. El cert és que si va anar a Saragossa fou per por. Deia que aquí podia ésser

que la gent no encertés a endevinar-li el bon propòsit... i un cop aviat és rebut. A Saragossa, la Verge del Pilar el va proferir i no li va passar res. Són més comprensius, els aragonesos.

—I està content, ell, de tot això?

—Ahr, mentre li servia un «platillo» amb cebetes, vaig sentir que deia: «Em sembla que m'he embolicat. Gil Robles em mira de cua d'ull i està encaterinat amb en Girera.

—I això, com ho deia?

—A glops, com sempre.

—No, si vull dir si ho deia enfadat?

—Estava d'un mal humor que fins va dir una paraula lletja. I amb el seu nerviosisme, va estar-se mitja hora fent co... co... co... co... Semblava que anava a fer l'ou.

—Així, doncs, no es fia de la Ceda...?

—Ca! Ell està per la llana. Ara que es veia ministre, veu que en Cirera li sega l'herba. I pensí que per a ésser ministre faria la figuereta.

—I no tindrà vergonya de presentar-se en públic...

—Miri: Fa tres novenes a Sant Antoni, patró de les patacades, i ha promès un ciri a la Mare de Déu del Pilar, de la grandària de Guerra del Rio... Tot perquè no el malmetin. Com que té tan bones relacions amb allà dalt!

—Amb Madrid?

—No. Amb el cel. Crec que hi té influència. I en això confia... Però, per Déu, dissimuli, que el sento pujar l'escala.

En efecte. Don Oriol arriba al replà i ens mira de reüll.

—Qui és aquest? —pregunta, inquiet, amb els embuts consegüents.

—Preguntava si vivia aquí el senyor Rufilánxes. S'ha equivocat de pis, diu, amatent, la raspeta.

I heus ací com acabà aquest interessant interviu.

Un vell periodista barceloní ha qualificat Lerroux de «el pitjor enemic de la República». Rés més cert. Aquests dies greus per al règim Lerroux i el seu partit han palesat l'exactitud del dur qualificatiu. I, aliades amb ell, unes dretes monàrquiques, barroerament disfressades de republicanes, han acabat de fer el joc facilitant el pas a un feixisme reaccionari o a una dictadura militar. El senyor Lerroux, que encara gosa de dir-se «autonomista», ha pactat amb Gil Robles, l'home funest, fruit de sagristia, el principal mòbil del qual no és altre —i no se n'amaga— que l'odi a les llibertats de Catalunya. El polític jesuïta que ha fet públic el seu propòsit de «restringir l'autonomia de Catalunya», de bracet amb el decret pit Lerroux, etern enemic de les llibertats de la nostra terra, han donat la cara al sofert poble republicà, a l'autèntic poble que canvià el règim i imposà un dia la seva voluntat. Li han plantat cara segurs del seu poder, que deuen únicament a la bonhomia, a l'error dels homes del 14 d'abril...

Davant de tan deplorable espectacle, no serveixen de res les lamentacions. Cal que Catalunya, fent patent un divorci que precipiten els seus enemics, miri per casa seva i es prepari per als esdeveniments que s'apropen. Ja hem vist com pensen i com obren els polítics centralistes, i ho hem vist a bastament per a esperar-ne cap solució de concòrdia. Hem de viure la nostra vida, i a fer-la planera, progressiva i gloriosa hem d'emprar les nostres energies. No cal esperar res de qui no té altre ideal que l'afany de domini, l'imperialisme més absolut. Treballem per Catalunya i fem, entusiastes, la nostra via.

Al costat nostre tindrem, com sempre, els bons republicans espanyols, els liberals de debò, els comprensius i els sans. I qui sap si treballant per una Catalunya lliure i rica, salvarem, també, la trontollant República espanyola.

Els traïdors no mereixen la consideració que pot mereixer l'adversari lleial. Cal tenir-ho en compte.

Aquell que no fa el que deu, com ara jo em veig, es veu...

Noms que caldrà recordar

Cal que tot bon català recordi aquests noms de catalans que prengueren part en l'assemblea de Saragossa, on es pactà contra Catalunya:

Tarragó.

Comte de Riu.

Jimeno.

Baró de Terrades.

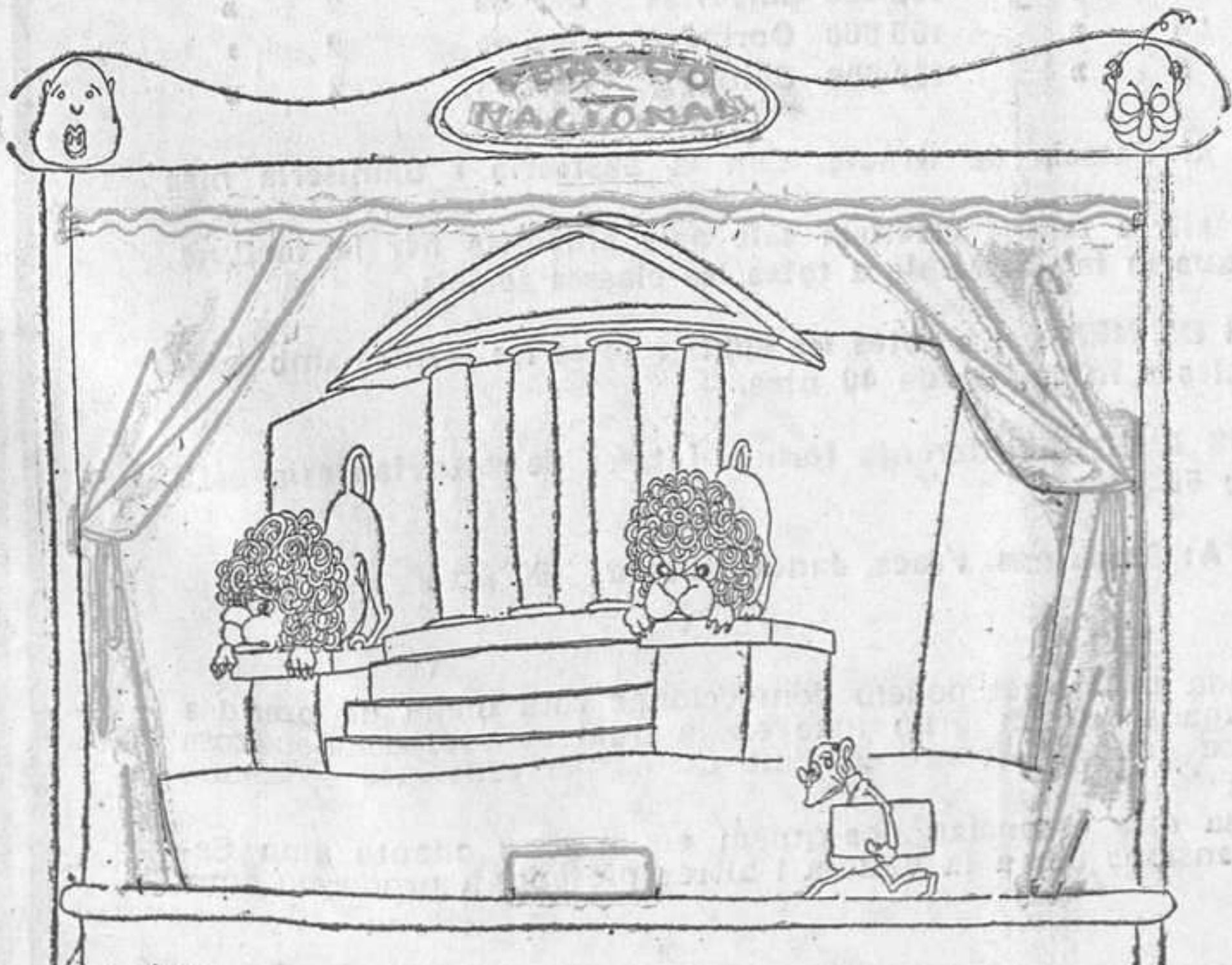
Ramon de Delàs.

Anguera de Sojo.

Cirera.

Ayats.

No els oblideu pas!

—Una altra vegada no em trobaran desprevingut. Me'n vaig a casa a estudiar unes quantes fórmules jurídiques per a quan em tornin a cridar.

Sabem que

Si, senyors. Sabem...

Que en Vidal i Guardiola, fracassat a Madrid d'una manera sorollosa, ha estat obligat a restar a Barcelona per tal de fer costat a Duran i Ventosa...

Que en Vidal i Guardiola ha obeït de mala gana i ha dit que tot això són manobres d'en Maynés, que des de les passades eleccions li té bola.

Que en Bausili procura aconsolar-lo parlant-li que la Chade necessita els seus serveis a Barcelona.

Que a la secretaria de la Lliga hi haurà canvis radicals.

Que s'imposa un règim d'economia, ja que els temps són dolents i unes eleccions costen cares.

Que la cessió del sou de diputat a la caixa del partit no ha agradat pas als damnificats.

Que potser hom trobarà la manera d'arranjar les coses, ja que no ve pas d'una comèdia.

Que en Cambó no creu en les amenaces d'en Gil Robles.

Que, per excepció, podria ésser que aquesta vegada Cambó ho encertés.

Que ja tres setmanes que no s'ha organitzat cap homenatge a Polo, i que ja hi ha qui pensa fer-ho.

Que els de l'Institut estan eufòrics de debò i que ja estan muntant una secretaria política.

Que fins penseu treure diputats... per Saragossa.

Que en Ginesta no sap si decantar-se per la Lliga o per la Ceda.

Que cada ciutadà ocupi el seu lloc. Que la disciplina sigui absoluta. Que la serenitat plani damunt de tots. I també l'energia.

Només hi va haver un error el 14 d'abril: l'ésser excessivament generós amb gent que no s'ho mereixia. Ara que ells exciten a l'assassinat —cinc per cada un dels seus que en caigui, diu el diari del noi Primo de Rivera— serà qüestió de rectificar aquella generositat quan realitzin el cop d'Estat i el perdin, com naturalment l'han de perdre.

Que l'Ayats no està convençut del tot... de guanyar-hi res, i potser es tornarà enrera.

Que l'Estelric no pot anar a la Costa Brava, de tan contents com estan de la seva actuació.

Que a can Pich hi ha unes cares molt llargues, aquests dies que hom no sap per què... però s'ho pensa.

Que l'homenatge al caudillo no va ni amb rodes.

Que els conspicus ja no estan per més sablazos.

Que les dretes més dretes ara conspiren.

Que don Fernando porta la veu cantant, però no se'l sent del coll de la camisa.

Que és inevitable l'organització d'un banquet a honor del regidor Domènech.

I moltes coses més que per ara ens callem.

—Són pous de missioner...
—Vaja! Avui sí que tindrè la vianda beneïda!

Una notícia fresca

Avui sí que tenim una notícia fresca per a comunicar-la als nostres lectors. Es tracta d'una nova que els sorprendrà extraordinàriament, ja que escapa a les possibilitats quotidianes, una nova estranya, singular, inesperada. No cal dir amb quin goig la trametem als nostres lectors, satisfets de poder oferir-los les primícies d'una informació semblant.

La notícia és «que ha estat recollida la darrera edició de El Socialista arribada a Barcelona».

Oi que no us l'esperàveu? Som així, nosaltres.

Hotel Meublé Verdura

BARBARA, 27 TEL 11193

HOTEL MONT D'OR MEUBLE

Porta Santa Madrona, 8 (Davant Rambles) Tel. 13603
Gran comoditat, ascensor, ventiladors electrics, telefon privat, banys, habitacions a 5 pts. Servei permanent
Formidable instal·lació musical a totes les cambres

Hotel Meublé «La Casita de las Flores»

Summament confortable, amb calefacció, cambres de bany, telefon privat, gran higiene i delicadesa. El més ideal de Barcelona
Preus: 5, 7, 10, 12 i 15 ptes.
C. de la França, 20
Travessia del carrer de Lleida :: Telèfon 34085

Hotel Meublé Montparnasse

Passeig Ferrer i Guàrdia, 8
Telèfon 10455

BARCELONA

El més discret i reservat que existeix
Habitacions amb tot el confort modern
Servei Restaurant — Ràdio a les habitacions — Cambres de bany — Obert dia i nit

CORRESPONDENCIA

Maiet. — En aquests moments ens sembla un bon xic inoportú el seu treball, i ho sentim perquè està fora de lè.

Flora. — Resulta inadequat. Potser que ho enviï a «La Hormiga de Oro».

Indiana. — Si s'atreveix a signar-ho per nosaltres, no hi ha cap mena d'inconvenient. Només ha de venir a fer-ho. Però ens temem que no vindrà.

Saberut. — Em sembla que ha perdut el temps d'una manera llastimosa. Podria dedicar-lo a altres coses de més profit.

M. N. B. — Els seus amics deuen estar satisfets de l'èxit. Per la nostra part, el felicitem.

Andalet Maco. — Ho publicarem, amb un seriós adob. El tema és molt interessant i això fa que no hi regategem els esforços.

Bob. — I ara, Pau! Qui li ha aixecat la camisa? Que no ho veu que aquest rumor és absurd i propi solament per a fer-hi gresca?

Xarau. — Aquesta vegada no l'han encertada pas. Un altre dia serà.

Gil II. — Vagi al botavall amb els seus pessimismes. Cal obrir el cor a l'esperança, ja que per ara tot segueix el curs normal.

Nanu. — Aprofitem la xafardia.

Un observador. — No ens hi havíem fixat. No en faci cas. Són uns envejosos. No pot comprendre, tenim altra feina...

Enric Moll. — El ninot no val gran cosa, però la pensada és bona. L'aprofitarem.

Un calellenc. — Ho guardem per a quan ens hi càpiga. Es massa llarg, però farem un sacrifici.

Ros. — No farem res si no muda de disc. Es massa suat i no estem per treballs arqueològiques.

Popi. — Ho havem llegit tres vegades i no ho havem entès. Sembla escrit per en Xènius.

Ramon Faries. — Quedeu complagut.

Rosega Tarrossos. — Entra en tanda per quan ens vagui.

Deia, dies passats, «El Diluvió»:

«No queda nada de República.»

S'equivoca el col·lega. Queda Catalunya.

Els agents provocadors

Català, vigila! Aquests dies reus seran aprofitats, segurament, pels enemics, poc escrupolosos a triar les armes de combat. Enmig de les teves il·lusions entusiastes es ficaran elements estranys, púrria menyspreable, amb l'encàrrec de provocar estridències inoportunes i aldarullis estèrils, que donin lloc a actituds de fingida indignació a les esferes adverses.

Sospitem, amb fonament, que les dretes monàrquiques, anticatalanes, imperialistes o i-xistes, digueu-los com volgueu, mobilitzaran els pistolers del Lliure, el requetè o els «falangistas» per tal que vagin a fer d'agents provocadors. Cal vigilar. I allà on n'atrapeu un, obrir sense miraments.

—Noi, amb aquesta policia no es pot viure a Barcelona.
—Justament el mateix que diu Cambó.

Casa Bastida

Passeig de Gràcia 18

GRAN BASAR DE SASTRERIA I CAMISERIA

Amb ocasió de celebrar el seu cinquantenari de comerciant barceloní donarà una sorpresa per la qual podreu ésser rics i executarà una GRAN LIQUIDACIÓ de totes les seves existències, que passen d'un milió de pessetes, als preus següents:

100.000 Pantalons des de	5 pessetes	100.000 Pijames des de	5 pessetes
100.000 Vestits des de	25 »	100.000 Calçotets des de	2 »
100.000 Abrics des de	25 »	100.000 Gorres des de	2 »
100.000 Camises des de	5 »	100.000 Boines des de	2 »

Encara que estem situats al Passeig de Gràcia, som la Sastreria i Camiseria més econòmica de Barcelona.

Si l'elegància ha estat en altres temps privilegiada dels afavorits per la fortuna, Bastida ha creat una fórmula que la fa accessible a totes les classes socials.

SECCIÓ DE VESTITS I ABRICS DE NEN per a totes les edats i totes les formes amb teles de gran xic estil anglès a mida des de 40 ptes.

SECCIÓ DE VESTITS I ABRICS D'HOMME diferents formes i teles de gran fantasia estil anglès a mida des de 50 ptes.

SECCIÓ DE VESTITS ETIQUETA: Smokings, Fracs, Jaqués des de 100 ptes. anglès.

Tenim una secció ultra ràpida en la qual podem confeccionar tota mena de prenda en quatre hores, com també una secció de gran luxe en la qual es confeccionen tota mena de prenda amb rics toïros acurada confecció amb un 50 per cent més econòmic que els nostres competidors.

Considerant l'estalvi la cosa més essencial, obsequiem els nostres clients amb Segells d'Estalvi de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i altres presents a proporció amb l'import de la compra.

A CA LA LLIGA

On no hi ha pa, tot són males cares

A ca la Lliga regna el descontent. Com si no n'hi hagués prou amb el devesall de baixes que hi plouen i amb el trist paperet d'haver de reconèixer públicament que estan a la sopa, ara el seu líder, en Cambó, ha parlat i ha quedat a una alçada que no és pas gens enviable.

—Què volíeu que diguéis! —exclama l'home, tot sincerant-se—. Ja hauria volgut veure-ni en Vida!, en un tràngol semblant...

El sanyó Abadal, que encara no ha perdonat a Cambó l'estoneta aquella de la Plaça d'Armes, somriu d'una manera molt significativa i es recargola el bigoti. En Solé de Sojo posa cara de circumstàncies, com en el temp. en què anava al camp de l'Espanyol i els seus perdien. En Tri de Bes no diu res, però per dins opina que Cambó faria molt santament de retirar-se.

—Parpal... —pregunta Cambó, estirant-se la barbeta. Com va això, avui?

—Sembla que millora. —Sí; no podia ésser d'altra manera. Aquest tanoca d'Anguera els ha suggestionats, però a la fi obriran els ulls a la realitat. Ves si pot comparar-se amb mi! Així, doncs, ha tornat la normalitat?

—Veureu: Ahir varen venir 68 baixes. Avui, només 67.

En Solé riu escandalosament. En Tries es referma en la seva opinió. L'Abadal dona una altra volta de caragol al seu bigoti...

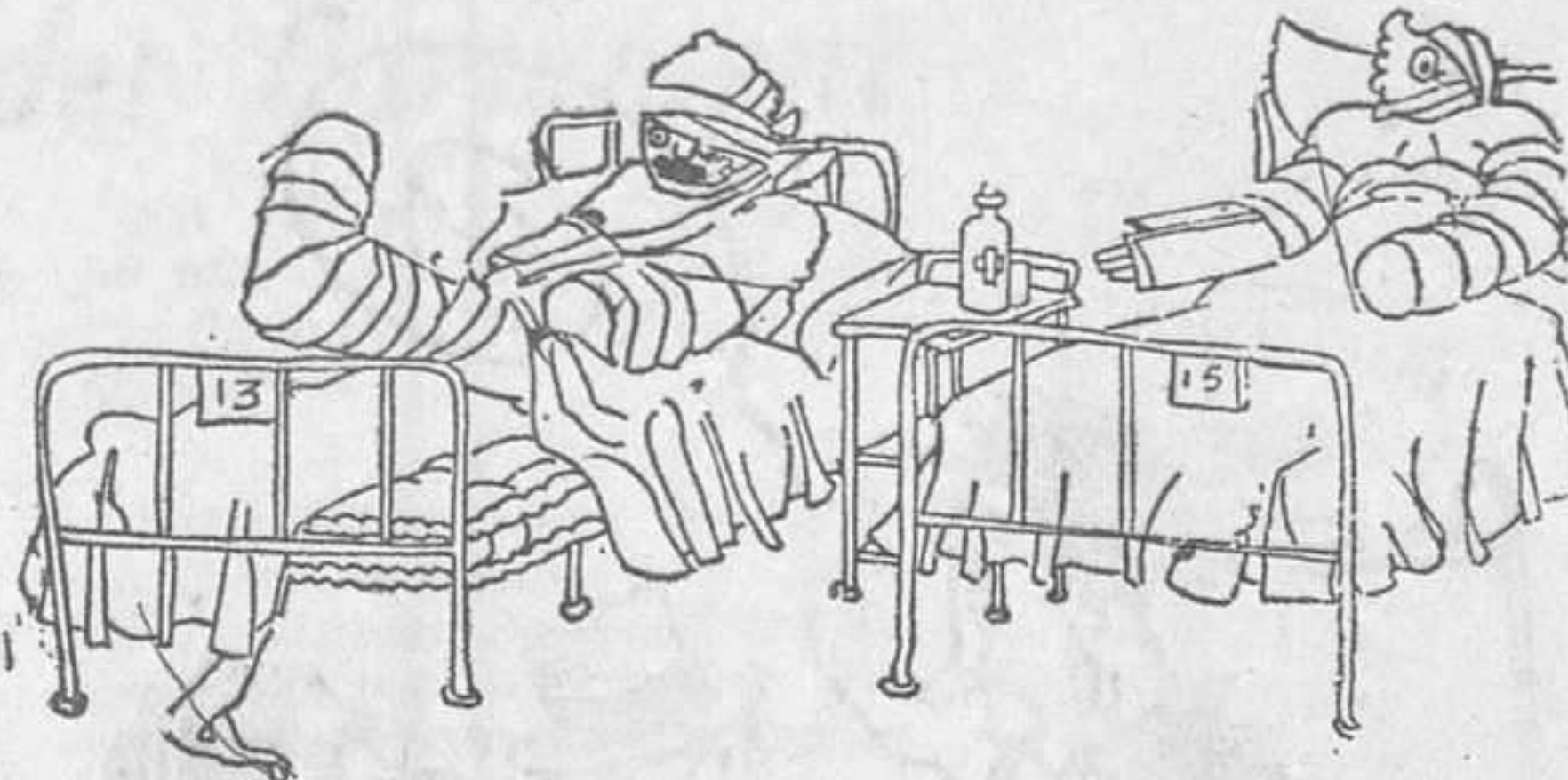
I Cambó, per esbravar-se, diu «chuet» a l'Estelric.

“La Veu” està de broma

No sabem què fer-hi, però aquests xicots de «La Veu» ens tenen el cor robat. Diuen unes coses que no se li acuden ni a en Pich i Pon. Vegeu, si voleu, res més divertit que aquest sol que els copiem:

«El partit que compta amb personatges com Cambó i Ventosa, no li cal cercar concursos de fora de Catalunya.»

Aquest Costa i Déu és un formidable humorista.

—Que no em coneixeu...?
—No hi caic...
—Sóc en Cuscunilles, company de casino...
—Caram! Ja em perdonareu. Sóc tan poc fisonomista!

Es tornaran els edificis escolars als jesuïtes?

El senyor Samper ha volgut acomiadar-se dignament del poder.

I per a quedar com un home no se li ha ocorregut cap més cosa que redactar un decret tornant als jesuïtes els seus edificis. Aquells edificis de què es va incautar la República i que arreu són destinats a estatjar escoles...

El senyor Samper no mira prim. Que aquest decret planteja un greu problema als Ajuntaments que han solucionat el greu conflicte de la manca d'escoles? Es indiferent. La qüestió és que els jesuïtes estiguin satisfets.

Que molts infants poden trobar-se al carrer sense instrucció? No té importància. Mentre la Companyia estigui contenta!

Que molts Ajuntaments han esmerçat importants quantitats en l'arranjament i habilitació dels locals? Tant li ja. Els jesuïtes són molt agraïts...

Fa uns quants mesos, des d'aquestes planes pronosticàrem el que ara passa. Anunciàrem que els edificis incautats tornarien a mans dels seus antics amos. I basàvem aquesta suposició en els treballs que algú feia des de París i als quals hom deia que no era aliè el general Barrera. Hom parlava dels poderosos recursos dels jesuïtes i dels treballs que feia un alemany, advocat de la Companyia...

I ja hi som... A Barcelona corren perill d'haver d'ésser retornats als jesuïtes els grups escolars de Sarrià, carrer de Rosselló i carrer de Casp, on reben instrucció milers d'injants...

Però mentre la Companyia de Jesús resti satisfeta, tot això no té importància.

Pluja de notes

A les redaccions dels diaris estan atabalats. Cada dia, amb una regularitat sorprenent, hi arriben dotze o catorze notes de l'Institut Agrícola Castellà de Sant Isidre. Això el dia que no passen de la vintena.

Notes diuen el mateix. I els plumífers fins n'han fet un acudit:

«—Moltes notes i un desafiament general.»

(Això de General, si ho dieu davant d'un Ciruela veureu com fa un sospir i posa els ulls en blanc...)

—Sí, senyors... Sense anar més lluny. Al mateix Pol Nord...

ANECDOTARI

L'oportuna rèplica d'un viatjant català

Hem ací una anècdota, no desproveïda de gràcia, de l'odisea dels abnegats viatjants de comerç que recorren la «meseta» central:

Un d'aquests compatriotes, no cal dir que patriota integral, visitava un client, sastre únic d'un d'aquests «burgos podridos» que són esca que el senyor Josep Maria Gil es forgi il·lusions vanitoses. Mentre estava «fent l'article» i tenia el propietari de l'establiment embadalit en la contemplació i palp dels primorosos retalls del mostrari, entrà a la botiga el metge del poble, l'element intel·lectual que sobresortia per damunt la grisor provinciana dels seus, per diversos conceptes pacients, que venia a passar una estona de tertúlia.

El nou vingut, després d'uns instants de tafanejar-ho tot, es disposava, en ús de les prerrogatives de l'amistat, a intervenir en la tria, quan en llegir al mostrari que la casa era sabadellenca, rondinà:

—Sabadell? Hum! Eso me huele a separatismo!

I el nostre viatjant, impertorbable, sense perdre aquell magnífic aplom propi del gremi, replicà, polidament:

—Caballero, si no ha de parecerle impertinencia, me atreveré a rogarle que tenga la bondad de no tomar a mal ese olorcito que menciona, porque, ¡qué caramba!, en el mundo estamos para conllevarnos y yo mismo desde que usted franqueó el umbral he notado un hedor insoportable a m..., y, ya ve usted, he disimulado hasta este momento.

MUNICIPAL

El senyor Soler Jané és un ingenu

El regidor tradicionalista, amb els vots de la Lliga, senyor Soler Janer, és un ingenu. Fins es torna vermell quan davant seu hom malparla de la Lliga. Més bona fe no hi cap.

El senyor Soler Janer, que seria feliç si manessin els seus, perquè podria figurar, s'aconcenta amb presentar proposicions als plens, per tal de donar-se el gust de defensar-les i fer que es parli d'ell. Però com que no té la mala intenció d'en Duran, ni les ganes d'entrabancar d'en Sagarra, ni és tan esquerrista com en Saltor, ni tan babau com en Codolà, les seves proposicions acostumen a ésser acceptables i el pobre regidor es desespera en veure que la majoria les hi accepta i li fa fallar el lluíment oratori...

L'altre dia, però, en Soler Janer en va presentar una que fins va produir soroll. Es referia a la manera de portar els presos pel carrer...

I, vegeu el que són les coses... El senyor Soler Janer no va poder lluir-s'hi. El record, evocat per algú, d'aquelles conduccions d'obres per carretera en temps de Martínez Anido, i de la llei de fugues, li tregueren les ganes de parlar...

També és mala intenció recordar certes coses.

EL ROVELLÓ

Vora les moltes ploraneres els ulls espíen indiscrets i les mans palpen tafaneres la inflor lleugera dels bolets. Les fulleraques, tristes, ertes, de brucs, coscolls, estepes, pins, sobtadament s'ouen despertes pel truc estrany de terra en [dins].

El rovelló de copa encesa vol ésser inèdit i és costós i sa modèstia és compromesa sota l'esberla d'un terròs. Amb quina cura el boletaire l'allegereix del pes mullat i alça content la copa enlaire del rovelló roig o tigrat! Amb quin afany la mà amorosa grata traçada en el subsòl cercant la fruita apetitosa de l'arbre màgic camperol!...

ALBERTET de Vilafranca

Les esquerres es posen al servei de Catalunya.

La Lliga, en canvi, vol posar Catalunya al servei dels seus interessos. Que no és igual.

ES PLANYENI

Les “pobres” províncies castellanés

«El Norte de Castilla» publica un article de Gregori Fernández en el qual, cínicament, comenta el tracte colonial que reben aquelles «pobres» províncies castellanés:

«Como se está desmoronando la vida de Castilla, de Aragón y demás regiones agrícolas e interiores, es porque por una absurda concepción de la unidad nacional, cuarenta y una provincias sufren un centralismo infamante, un trato fiscal que las ahoga y empobrece y que verá recargado en el próximo presupuesto, según se anuncia; como se va a arruinar la vida de tantas provincias es por tolerar a los Gobiernos un trato diferencial para ciertas regiones, a quienes se les dirigen azucaradas comunicaciones o se les promete, sin atribuciones para ello, la intangibilidad del concierto; como se está arruinando a media España es por esos fraudes escandalosos de los cupos de las Vascongadas y Navarra; es por el déficit que en la Hacienda nacional origina el prodigio traspaso de los servicios a Cataluña, valorados de espaldas al país y sin intervención del Parlamento... aspectos que ya han olvidado agrarios y populistas a los nueve meses de las elecciones.»

TENIA RAO

Un devot de Sant Antoni, en fer llum a la capella, distret, amb l'apagallums, va tirar el sant a terra. I mirant el sant d'argila, que sense cap en terra jeia, movent el seu, admirat, exclamà d'aquesta manera: «—Si vós, que sou sant del cel, no us podeu guardar la clepsa, ¡com dimontri heu de guardar la dels homes de la terra!...»

—Podeu dir, en el vostre diari, que ens sacrificuem per Catalunya.

—Ho sento, «Don Francisco», però no publiquem secció humorística.

—Estic molt agraït a l'atenció tinguda amb mi de no voler-se acomiadar. Les «despedides» són tan tristes!

CONTES AMARGS

L'estranya aventura
d'en Pau i en Pere

L'escena representa qualsevol carrer dels afores. Es la una de la matinada. No es veu cap ànima. Poca llum. Els arbres projecten clapes d'ombra a les voreres.

Els personatges són Pau i Pere. El primer és tencedor de llibres d'una casa de l'Eixampla i ha hagut de vetllar per mor del balanç. L'altre és dependent de comerç i ve de vetllar un mort. Els dos porten sabates de goma, que fan més misterioses llurs petjades. Els dos són homes de bé, de caràcter tímid i incapaces de matar una mosca...

De cop i volta, Pau s'adona que Pere el segueix:

Pau. — (Parlant per a ell.) Caram! Aquest individu que ve darrera sembla que em segueix. No me'n vaig a l'altra vorera perquè potser es pensaria que li tinc por. I en aquesta hora no hi ha una ànima pels carrers i les cases estan tancades i barrades i la major part dels habitants ja dormen! Aquests arbres maleïts, amb llurs soques i les ombres que projecten les fulles, ajuden l'acció dels atracadors! I no hi ha una nit que no s'esdevinguin mitja dotzena d'atracaments. Tothom diu que aquest és un barri tranquil. Aquest tipus deu saber que avui he cobrat el sou de l'oficina i que m'han donat, a més, la gratificació pel balanç. Adéu les meves 200 pessetes! Algun empleat, que està al corrent de les interioritats de la casa, deu haver xerrat. Potser penso ximpleries i és un bon home com jo que torna a casa seva... Però aquesta manera silenciosa com camina no m'agrada. Sembla que llisqui com un gat!... El cas és que d'engué que he notat que em segueix aquest individu, sembla que les cames no em vulguin obeir...

Pere. — (Parlant també per a ell.) Em sembla que l'individu que camina davant meu retarda el pas. A més d'això, ja fa una pila de vegades que em mira de reüll. Tinc el pressentiment que és un atracador. Quin tipus més ferotge que té! I la cosa pitjor és que no porto més que vint cèntims, i si m'atraca, en veure que ha fet un mal negoci, és capaç d'apallissar-me. Al cap i a la fi, si portés diners me'ls deixaria robar i endavant. Però és pitjor no portar-ne. De moment caminaré més de pressa tot amagant-me entre els arbres, per tal de veure quines intencions amaga...

Pau. — Dimoni! Sembla que s'ha parat i que s'amaga darrera els troncs. Tanmateix, és un atracador. Potser ja té un revòlver a la mà. M'ha semblat que sentia el soroll del segur. (S'amaga darrera un arbre. Es treu una pipa, que de nit pot semblar un revòlver.)

Pere. — Ai la mare! Ha vist que em prevenia i s'ha deturat. Jo apretaria a córrer, però si va armat és inútil, perquè em tombaria d'un tret en creure que fujo perquè porto diners. Si sabés que no porto només que uns pocs cèntims, em deixaria tranquil! Em deturaré a encendre una cigarreta perquè vegi que no em fa por.

Pau. — Es para a fumar, per tal d'inspirar-me confiança. Jo també encendré una cigarreta, perquè vegi que no m'espanto. Als lladres la cosa millor és demostrar-los que no fan por. Posaré una cara ben farrenya perquè vegi, en encendre el llum i atancar-se'l a la cara, que no sóc presa fàcil. I no hi ha ni un sol vigilant en tot el carrer!... Per què hauré vingut a viure en aquest barri?

Pere. — Ha encès una cigarreta perquè em refi. I quina cara té d'home dolent! Deu ésser d'una banda d'atracadors. Me n'aniré a l'altra vorera. (Travessa el carrer tot mirant d'amagar-se entre les ombres dels arbres.)

Pau. — Hola! Se n'ha anat a l'altra vorera per a passar-me davant sense que jo me'n adoni i tallar-me el pas a la primera cantonada. Ja no hi ha cap dubte, és un lladre. Jo també passo a l'altra banda. I l'espero cara a cara. El lladre, quan veu que li planten cara, fuig. He de salvar les meves 200 pessetes. Hi ha temps, si no s'espanta, d'atxecar els braços i tirar la pipa...

Pere. — Ja es veu clar. Ha canviat de vereda per a donar el cop. Estic per apropar-me-li i dir-li que no porto més que quaranta cèntims. Però..., ¿i si dispara sense deixar-me parlar?... Tinc una idea. Xiularé com si cridés a un amic que viu en aquesta casa. (Xiula, mirant a la casa.)

Pau. — Això s'enreda. Està avisant els companys de la banda. (Travessa el carrer.)

Pere. — Cal fugir perquè la cosa es posa sèria. (Arrenca a córrer.)

Pau. — (Envalentonant-se i corrent darrera d'ell amb la pipa, que sembla un revòlver, a la mà.) Atureu-vos o disparo!

Pere. — (Aturant-se.) Sigui el que Déu vulgui. Al cap i a fi si em mata m'allibera d'aquesta vida de maldecaps!

Pau. — (Deturant-se al seu torn.) Es decideix a plantar-me cara. Deuen estar pròxims els seus companys. Ha arribat el moment de canviar de tàctica i... salvar-se. (Dóna el tomb i comença a córrer.)

Pere. — Bé és veritat que al món no hi ha com ensenyar les dents. M'escapa! Ara l'emporto i me l'emporto d'una orella a la delegació. (Segueix a Pau, que corre.) Quan fuig, senyal que és un delinqüent. Si el detinc i el lliuro pres, demà surt el meu retrat a tots els diaris i em faig cèlebre.

Pau. — (Corrent.) Quan arribi a la cantonada m'amago. (En efecte: en arribar a la cantonada s'amaga.)

Pere. — (Prop de la cantonada.) Ha marxat per la dreta.

—I mireu si en sóc d'entusiasta, jo, que d'ara endavant, en lloc de pregar per la Santa Sede pregaré per la Santa Ceda...

(Tots dos es troben cara a cara; fan uns grans salts enrera, per tal d'establir entre ells una discreta distància. Pau segueix amb la pipa a la mà.)

(Pau i Pere es queden estàtics, l'un davant de l'altre. El silenci de la nit és profund. No tenen l'aspecte de dos homes que estiguin disposats a vendre cares llurs vides. ¡Oh tragèdia de la naturalesa que no dóna treva mai a la lluita secular del bé i del mal, de Déu i del Diable, i menys quan és mitja nit i tothom dorm! En aquest moment i amb la consciència que cada un ha de representar un paper en aquesta tragèdia eterna, cap d'ells ha de transigir. Han de superar-se encara contra la seva pròpia voluntat. Han d'atacar-se malgrat el seu mateix terror. Pere i Pau avancen tots dos a un temps. Pere dóna un cop de puny a l'ull de Pau, mentre que aquest li aplica a Pere un cop de puny a les barres. Ambdós cauen a terra desmaiats.)

UNA REUNIO SOSPITOSA

Cal que s'esbrini
el que ens diuen!

¿Es cert, com ens asseguren, que el diumenge passat, en una torre de Sarrià, propietat d'un trist personatge de la dictadura coincidiren uns quants senyors del tot indesitjables pel poble liberal?

Segons ens diuen, s'hi trobaren, per casualitat, individus del requetè, ex-regidors i ex-diputats del temps d'en Milà i en Viver, membres de «Renovación», socis del «Partido Agrario», un parell de caracteritzats propietaris agrícoles i un senyor que «té la mà trencada» en això d'organitzacions...

¿De què dintre parlarien aquest bé de Déu de personatges? ¿Tractarien de l'organització d'un front únic reaccionari i anticatalà, aprofitant la constitució de la Ceda a Catalunya? ¿Farien un pla d'actuació pertorbadora per a justificar la incautació de l'ordre públic pel poder central? ¿Es parlaria de mobilitzar el requetè per a fins

Per damunt de tots i de tot, Catalunya farà la seva via.

no gens recomanables? Es donaria lectura a una lletra de Saragossa en la qual potser algú demana que es faci quelcom, «perquè aquest és el moment oportú per a ensorrar l'Autonomia?»

No en sabem res. Però... tindrà alguna relació amb això que ens diuen el rumor que el tristament cèlebre Ramon Sallés ha estat vist a Barcelona?

Amb aquesta mena de gent, tota precaució és poca.

—Senyor... Tots els entrants s'han acabat...
—Pero esto es una casa sin «principios». Si me habré metido en la Lliga!

LA «CARITAT CRISTIANA»

El Sr. Irurita i
el Pare Miguel
d'Esplugues

Ha mort, com saben els nostres lectors, el Pare Miquel d'Esplugues. La seva condició de religiós, als nostres ulls imparcials, no ha esborrat mai la seva ferma personalitat. Home liberal i ponderat, escriptor notabilíssim, filòsof i moralista remarcable, en tota la seva obra domina un esperit catalaníssim i un afany democràtic que s'esforçava a fer compatible amb els postulats catòlics.

La llengua catalana perd amb ell un dels seus més eminents conreadors. Tenim present encara a la memòria aquell discurs que, com a mantenedor dels Jocs Florals de l'any passat, va pronunciar al Palau de la Música Catalana, peça oratòria ponderada i meritíssima, sadollada d'humanitat i de patriotisme.

A l'enterrament de l'il·lustre finat hi havia la representació del Govern de Catalunya en la persona del senyor Gassol, com a tribut a la memòria d'un bon català que dintre la seva òrbita d'acció era motiu d'orgull per a Catalunya. També hi anà una representació de l'Ajuntament de Barcelona. En canvi, no hi anà cap representació del bisbe de Barcelona, doctor Irurita i també foren escassos els capellans que acudiren a l'acte del sepeli.

Sabeu el per què d'aquesta indiferència davant la mort d'un religiós il·lustre? Es fàcil de deduir. El Pare Miquel d'Esplugues, pel seu liberalisme, pel seu afany de reparar les injustícies socials, per la seva conducta tan en contraposició amb la hipocresia clerical, era odiat pel bisbe i per la clerecia de Barcelona. I ja és sabut que els odis, entre els capellans, perduren fins a més enllà de la mort.

El senyor Irurita —que tampoc no anà a saludar les despulles del President Macià— ara s'ha negat a acompanyar, sigui personalment o per representació, les despulles del Pare Miquel d'Esplugues, aquest «liberalot i anarquista, separatista i heretge».

El poble, el poble catalanista i republicà, senyor Irurita, té el cor més noble que tot un prelat foraster. I, sense reparar en els hàbits que vestia el Pare Miquel d'Esplugues, ha sentit la seva mort.

Però aneu a explicar-los certes coses als que prediquen la caritat cristiana!

Quin fàstic!

I quin dolor!

Passadissos del Parlament

Els diputats de Lliga Catalana, tan bon punt arribaren al Parlament, es tancaren en un saló i prengueren acords, els quals no podien —per venir d'ells— deixar d'ésser de caire econòmic. Es va acordar que les dietes (inassolibles!) fossin destinades a la caixa del partit.

Els nostres informes són que en l'esmentada reunió no es produí aquella unanimitat que solia usar-se al Banc de Barcelona quan es tractava d'afavorir l'interès públic. Ens consta que el senyor Rovira-Sol pronuncià un llarg i planyivol sermó en contra d'aquella decisió. El cavaller d'Oden argumentava que si havia entrat a Lliga Catalana era perquè els principis del partit asseguraven a la propietat privada un respecte absolut i que les 8.000 pesetes pertanyen al seu nom i no a Lliga Catalana i entén que seria una vulneració d'aquella premisa del partit en donar a la quantitat una facturació que no s'escau. Les seves idees personals i econòmiques —va acabar— el privaven de votar a proposta en qüestió.

El senyor protestatari deia, en sortir de la reunió, a un periodista:

«El partit no em pot obligar a votar una cosa que està en pugna radical amb la meua consciència. I si prospera l'acord, recorreré al Tribunal de Garanties. Així m'ho han ensenyat ells!»

Conegudes per nosaltres les revelacions del senyor Rovira-Sol, vam recórrer al nostre informador senyor Costa i Deu, el qual, previ jurament de servir el secret, ens manifestà el que segueix:

«El Sr. Rovira-Sol té raó, i el segueixen en la seva dissidència econòmica molts diputats. Tot, però, serà inútil perquè l'acord d'ingressar a la caixa del partit les dietes no cobrades és una pensada d'en Cambó.

No en teníem prou amb el que ens deia el nostre amic, i aquest afegí:

«Cambó, que ja estava tip que els il·lustres del partit haguessin tancat la butxaca a les insistents suscripcions que feia Lliga Catalana, va idear una forma per la qual la caixa del partit es nodriria i es refaria de l'exhauriment sistemàtic. Els diputats del nostre Parlament es retirarien, es faria pública la renúncia a les dietes i..., al cap, de vuit mesos, en reintegrar-se els diputats a les tasques, hom acordaria per «sensibilitat» endossar el cobrament al partit. I així —diu el nostre informador— és com Cambó ha obtingut, «pacíficament», unes 120 mil pessetes per a la caixa de Lliga Catalana.

Pel que es veu, Cambó ha fet una operació com si el nostre Parlament fos una qüestió de «suros».

Se'ns diu que molt aviat Lliga Catalana celebrarà, al Palau de la Música Regionalista, un gran acte que consistirà en «rematar» públicament els «trenta anys de catalanisme».

El martell serà a les mans de l'illustre Abadal.

Després diran que Vallès i Pujals no és sincer!

Tothom sap que el seu pentinat acaba en un interrogant que presideix el seu front. La cosa és ben clara: ni ell no sap què duu al cervell.

Hom ha aclarit per què el Teatre Còmic ha acabat de cop la seva actuació. És perquè l'Alady s'ha traslladat al Parlament Català disfressat de Duran i Ventosa. Ara que l'Alady hauria d'afuixar una mica, ja que aquells gestos i veueta fan del senyor Duran i Ventosa un nazi cent per cent.

Tan bon punt ha començat la «inauguració», el senyor Miracle ha pujat a la presidència de la Cambra i, tot agenollant-se darrera el senyor Casanoves, ha declamat:

«Juro ésser fidel a la Lliga, a Espanya i als pares dels soldats de quota.»

El President, que no s'havia adonat de la situació, i només va sentir les darreres paraules, va engegar un sonor: «A mi no m'emboliqui, sap?»

—Jo dic —replicà irat en Miracle— que juro ésser fidel, etcètera, etc.

En Casanoves que no sabia, ni sap ara, de què anava, no va tenir altra ocurrència que beneir-lo tot dient: «Està bé, entesos!» Mentrestant s'havia produït a la Cambra un enrenou formidable. En Canturri exigia saber què passava, a grans crits, i els diputats i secretaris cridaven que sí els uns i que no els altres. En Dot va aclarir la cosa. Es tractava que en Miracle havia pretès prometre el càrrec de diputat, i ningú no es posava d'acord si era diputat o si havia assistit o no en alguna sessió des de l'obertura del Parlament. Ningú no aclaria la cosa. Els ordenances, consultats, van dir que no el coneixien. Només dos d'ells van creure que potser es tractava d'un actor de cinema o, potser, del fill de Lindbergh.

Així les coses, hom va acordar obrir una informació i que s'aclarís tot.

Un porter del Parlament, en saber l'incident, va dir al seu company de porta:

—Ves si t'ho deia jo que aquell «pinta» se'ns havia colat sense ésser diputat!

—«Sus y a ellos!»
—Que no ho veu que munta al revés, senyor Royo!

Ací no es perdrà la República. Poden estar-ne segurs.
El que més pot succeir, és que es perdi una «re-pública».
Però no la nostra.

QUE HI FAREM!

Manuel Brunet no troba diàleg

No sé si us hi haureu fixat. És una cosa que té certa gràcia veure el seminarista Manuel Brunet cercant raons a tothom sense aconseguir que ningú li respongui. El minyó, freturós de diàleg, única manera de donar-se importància, no para d'alludir a uns i a altres, de molestar, de llançar insidies...

Tot és debades. Ningú no es dona per alludit. Els agredits, arroncen les espatlles i no hi pensen més. No hi donen cap importància. I això, a Manuel Brunet el treu de pollaguera...

CALCULS LLIGUERS

2C pobles... una província

La Lliga, segons diu el seu òrgan «La Veü», va celebrar un Congrés de «Joventuts de Lliga Catalana» (?) a la ciutat de Lleida.

En aquest Congrés, del qual ningú, o gairebé ningú no s'havia assabentat que es celebrava, hi havia representacions, també segons «La Veü», de tota la província lleidatana.

Per curiositat, hem continuat llegint la ressenya que en publicava el periòdic lliguer i hem vist que la província de Lleida, que compta amb 325 pobles, era representada a l'esmentat Congrés per una vintena de pobles.

I després encara podran venir a dir els senyors de la Lliga que a la província de Lleida tenen majoria d'adeptes.
Farsants!

No hem de defallir.
Sempre els defalliments els hem pagat cars.

ELS TRAIIDORS

Les angúnies de Cambó

A Reus, a Lleida, arreu on, en un acte polític popular és pronunciat el nom màgic d'en Cambó esclata l'escàndol.

Sabem que «don Francisco», parlant amb el beatífic Nadal, es dolia d'això.

—Són uns desagraïts, aquests de l'Esquerra. No em poden veure, després del bé que he fet a Catalunya.

En Nadal, que és un bon di-

plomàtic, es quedà mirant amb gran atenció una mosca que volava...

—No em volen reconèixer els mèrits. Els nostres trenta anys de catalanisme no els volen tenir en compte. Només em queda en Pla... No us sembla?

En Nadal no li pot contestar perquè està absort contemplant la mateixa mosca...

—I el que més m'empipa és que ara estic voltat de traïdors. Qui sap quants d'aquests que ara em volten es faran de Gil Robles d'aquí a pocs dies...

En Nadal es tornà vermell com un pebrot (Com un pebrot vermell, s'entén...)

—Això de dur els detinguts a la presó pels carrers és intolerable.

—I Martínez Anido?

—En temps d'aquest senyor, els detinguts no hi arribaven a la presó.

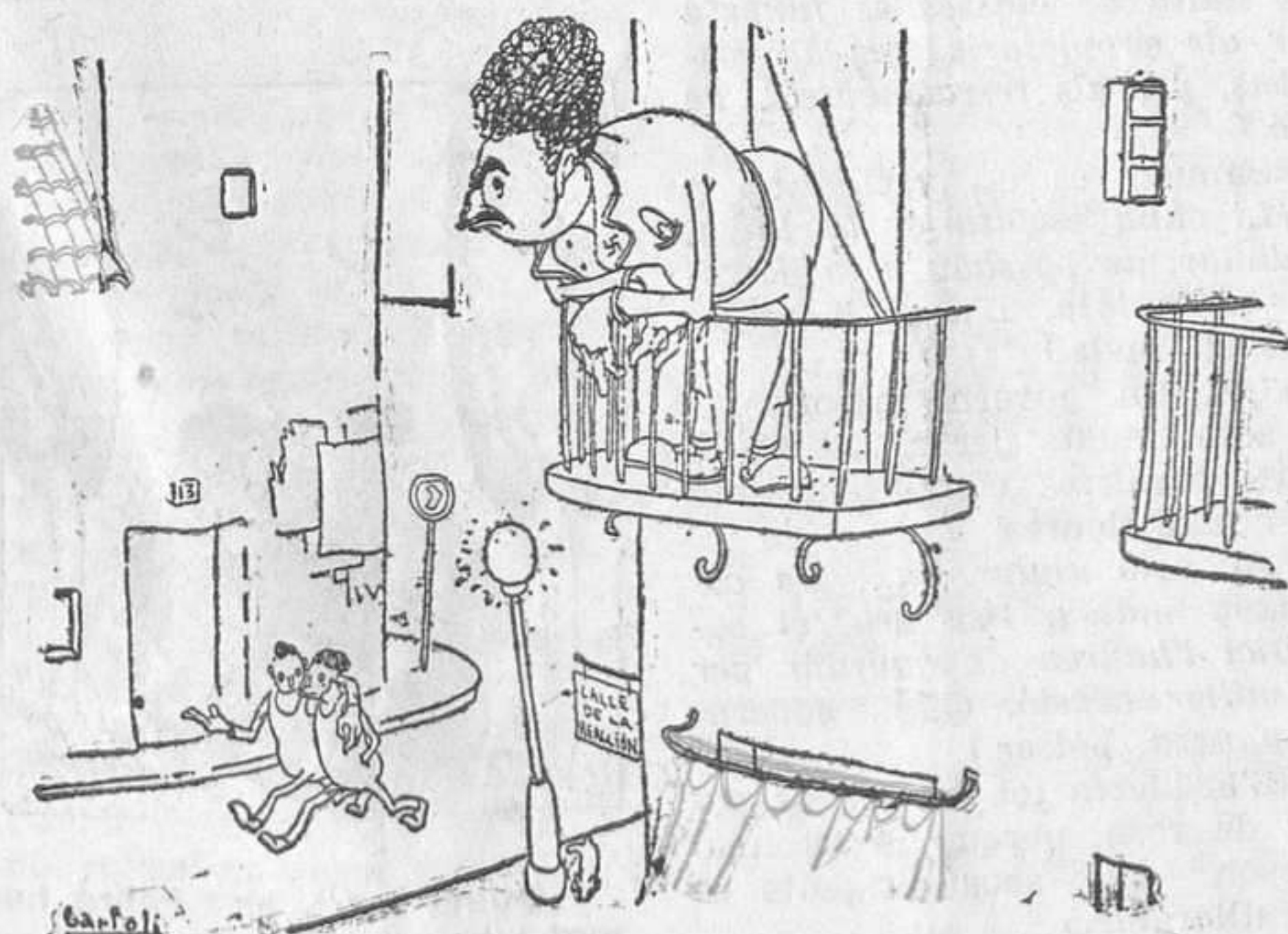
Augment de tarifes... als ferrocarrils

El Govern lerrouxista que presidia don Lacandru va augmentar, en un quinze per cent, les tarifes ferroviàries. ja de si ben

altes.

Però, pel que es veu, a la Companyia de ferrocarrils del Nord no en tenen prou amb l'augment radical i en alguns punts, no sabem si a tots, han augmentat els bitllets de ferrocarril en un vint-i-cinc per cent.

Qui els ha autoritzat a fer-ho? Les nostres autoritats tenen la paraula per a aclarir-ho.

—Quina llàstima! Encara m'he deixat dos socialistes!

CINEMA

Hem constatat un fet singular. Josep Mojica, que en «Un capità de cosacos» llueix el tipet, ja no és l'idol de les modistes. Passa sense engrescar.

O és que les nostres modistes recorden encara el seu fracàs, quan va debutar al Liceu, per obra i gràcia d'aquell senyor Rodés?

— «Reunión», un film excel·lent. «La comedia de la vida», un altre film excel·lent. Jhon Barrymore, intèrpret dels dos, un gran actor.

— Aviat arribarà a Barcelona, per a passar-hi uns quants dies amb els seus pares, proce-

— Sembla que Rafael Arcos desenganyat del cinema nacional, ha escrit a Amèrica. Sembla que encara no ha tingut resposta. Però sembla que es quedarà a casa.

— Jean Murat, el formidable actor, diuen que fa una creació de «El hombre del hispano», que es projecta al Metropol.

— La Gaal, al Fèmina, amb «Fruta verde», és una cosa deliciosa.

— «Oro» resol un gran problema. Almenys per a l'empres-

Ramon Novarro, que amb la pinta que té, seria un gran cantant... si tingués veu

cons que semblen sempre les mateixes. Aquell somriure tensió. I uns braços que pen-

— Per què són tan retallats els films que es projecten al Fantasio?

— El nostre alcalde, senyor Pi i Sunyer, historiador de Casanova, no faltará a veure el film de l'audaç «corrido».

Sorpresa per partida doble... Per a nosaltres, però, agradabilíssima... Es Thelma White.
(Fot. R. K. O.)

dent de Hollywood, un excel·lent actor català de cinema. Ens referim a Lluís Alberni, el notable genèric que hem admirat tantes vegades sense sospitar que era fill de Barcelona.

— Rosita Gimena se'n va a Hollywood. A desgrat del que puguin dir, se'n hi va sola.

sa del Tivoli, que segueix la tradició dels grans films.

— Harry Piel, fent l'home invisible a «El mundo es mio», diuen que esparvera els esperits sensibles.

— Chevalier... Què voleu que diguem de Chevalier? Unes can-

— Una allau d'estrenes. Però, feta la selecció, en queden tan poques!

— Un bell film: «Eskimo». Bon film encara que no hi hagi valsos...

ROC

Del pobre discurs del Sr. Cambó

Per a dir el que va dir, valia més que hagués callat

Fa pocs dies es donava per morta i avui mostra tota la seva vitalitat. Al crit d'amunt els cors tots han acudit a ocupar els seus llocs.

(Cal observar que l'entrada al Palau de la Música Catalana era «per rigorosíssima invitació». I ve al Palau no cabien més enllà de mil persones. Es veu que el senyor Cambó es contenta amb ben poca cosa.)
«Entre nosaltres hi ha altres ressorts que l'ambició del poder. Hi ha el ressort del patriotisme...»

(Els ressorts amagats de la Lliga els coneixen prou tots els catalans. El senyor Cambó, emprant un elegant eufemisme, dels interessos en diu «patriotisme».)

«Espanya travessa la digestió de la República com Catalunya travessa la digestió de l'Autonomia.»

(Quan el senyor Cambó ho diu, deu ésser cert. Però el senyor Cambó en això de digestions hi entén. Ho paeix tot i li fa profit.)

«Si a Espanya hi ha republicans de dretes, es deu a Gil Robles.»

Una pregunta: Quan la Lliga es va declarar republicana, no ho era, de dreta? O bé ho feia veure, que és el més segur.)

«De republicans d'esquerra ja no en queden.»

(Si és així, com és que l'Esquerra i els partits coaligats li donen tant maldecaps? Al senyor Cambó li passa allò del «qui té gana somnia pa».)

«L'Esquerra va treure la qüestió dels seus límits justos.»

(Dir això, referint-se a la Llei de Contractes de Conreu, és el summum de la frescor, o bé és prendre el pèl als seus consocios. Qui és que va dur el plet a Madrid?)

«Jo afirmo que no hi ha actualment cap motiu per a provocar una agitació nacionalista a Catalunya i a Bascònia.»

(Es a dir que, per a senyor Cambó, tot el que passa, tota l'ofensiva del Govern Samper contra Catalunya i Bascònia no és motiu suficient? Què cal per què un poble s'apresti a la defensa?)

«L'Estatut base hauria trobat en aquestes Corts una major defensa que no va trobar l'Estatut de Catalunya a les Constituents.»

(Aquesta afirmació només pot fer-la adreçant-se a un auditori de desmemoriats o d'imbecils. Tothom recorda el calvari que passaren els bascos al Congrés...)

«La lluita de classes és funesta.»

(Evidentment. En això té tota la raó el líder de la Lliga. La lluita de classes és funesta per als propietaris, per als patrons, per als terratinents... Té raó.)

«Samper és un vacilant.»
(Li calia escoltar-se la Lliga. I donar, de passada, una carta a Ventosa. D'aquí li vénen tots els mals.)

«Cal un govern majoritari. Si som cridats per a formar-ne part, nosaltres complirem amb el nostre deure.»

(Ja pots xiular, ja... Us coneixen massa. Per ara, el sacrifici l'hauréu de guardar per a millor ocasió. Quan governi l'Anguera, potser.)

«L'Esquerra tot ho veu de color de rosa, perquè la situació personal dels seus dirigents és imparable.»

(Passem pel mal gust que dir això significa. De la gent de la

Lliga no cal esperar-ne delicadeses. I, parlem-ne. Recordem un advocat mediocre, sense una pesseta, que va dedicar-se a política i avui és supermilionari, líder d'un partit plutocrata i financer eminent. També en recordem un altre que en començar la seva carrera política estava força tronat i avui també és milionari i «segundón» del primer. I recordem un altre prohóm, arquitecte, que va batre el rècord de la percepció de sous considerables... La llista seria molt llarga. I encara gossem dir el que diuen!)

«Avui es produeix a Catalunya més car que a la resta d'Espanya, i és perquè les lleis socials es compleixin ací i no a les altres regions. Ací els obrers tenen tot l'ajut, i els patrons estan deseparats.»

(Senyor Cambó, aquesta vegada la sinceritat us ha fet un tort. No es pot dir sempre el que es pensa. Precisament el que a vós us sembla un mal, per al Govern de Catalunya és un motiu d'orgull. Què voldria, doncs, el senyor Cambó? Que els obrers es veiessin atroncats un altre cop? No es pot ésser sincer, senyor Cambó.)

«Catalunya, sota el poder de la Lliga, ha gaudit els períodes de major prosperitat.»

(Novament el senyor Cambó conjon Catalunya amb el Foment, l'Institut, la Cambra de la Propietat, la Patronal... Que no és la mateixa cosa.)

«No volem perdre el contacte amb Espanya.»

(Amb l'Espanya dels Goicoechea, dels Albiñana, dels Royo, naturalment. Perquè el que és amb l'altra...)

«Si els magistrats incorregueren en falta, s'havia d'acudir al Tribunal de Garanties Constitucionals...»

(Efectivament. Aquest Tribunal, per a Catalunya, és una plena garantia de justícia. Sembla mentida que això pugui dir-se seriosament. Si nosaltres fóssim de la Lliga, fins ens enfadariem.)

«Haurem de demanar que sigui retirat l'Ordre Públic de mans de l'Esquerra...»

(... si aquesta no defensa els propietaris. Això és el que, sense aire embuts, ha vingut a dir el senyor Cambó. Que no es faci il·lusions.)

«Pels camins de violència, la Lliga no hi té cap paper.»

(Sí que en té un, de paper: el de traïdor. Però que no s'hi amoïni. Per aquests camins no es compta amb ella.)

I prou, per avui... Que el trist parlament del senyor Cambó no val la pena d'esmerçar-hi més paper.

—Quina mort, eh? Pobre home! L'han deixat sol.
—Sí. Ha mort sense rebre els «auxilis espirituals».

COINCIDENCIA

Fets indiscutibles

Els diputats per Catalunya al Parlament de la República que més han fet i parlat contra l'Autonomia han estat els següents:

- Palau.
- Bau.
- Sangenis.
- Ayats.

Coincidència. Tots ells són diputats gràcies als vots de la Lliga que els posà a la seva candidatura.

PEL MON

DIMINUTIUS

Hom parlava fa poc, en una reunió, que a Romania la popularitat d'una persona es coneix per la manera com la gent l'anomena.

—Així, a Titulesco li diuen «Titi»; a Jordi, «Jojo»; a la Varescu, «Vava». Diminutius formats repetint la primera síl·laba del nom o cognom...

No deixant acabar el que tenia la paraula, salta un contertuli i fa:

—Escolteu, és gaire popular el rei Carol?

LA VOTACIO

Anava a votar un músic en les darreres eleccions, a Alemanya. L'home s'acostà a la taula i diposità la papereta, oberta, en la qual es veia un magnífic signe bemoll al costat del «sí» ja imprès.

El president de la taula, en veure allò, li preguntà què era aquell senyal.

—Es un sí bemoll —contestà el músic.

—I per què un sí bemoll?

—Perquè no és un sí natural.

—acabà el votant.

RETALL

Aquest Sr. Anguera de Sojo!

Copiem, sense afegir-hi res, aquest tros d'un reportatge d'un diari de Madrid:

«El Sr. Opelt, de secretari del Sr. Anguera de Sojo fué ascendido a relator, momio magnífico, pues una relatoria en Barcelona supone lícitamente un ingreso mínimo de catorce mil duros. El Sr. Anguera de Sojo siguió de presidente de la Audiencia, con el honorado designio de defender a los jueces íntegros y el prestigio immaculado de aquella casa, donde, vea usted otra casual coincidencia: en aquel tiempo comenzó a ejercer con brillantes resultados la carrera de abogado el sobrino del Sr. Anguera de Sojo, don Oric! Anguera de Sojo, que tiene los mismos nombre y apellidos que su señor tío, y daba la coincidencia de que vivía en la misma casa.»

I no volem afegir-hi res. Ja és prou eloqüent, oi?

I ARA!

L'optimisme del senyor Marfil

El senyor Marfil —aquell divertit cronista de «Diario de Barcelona»— és un optimista.

Darrerament demanava que el nou partit de l'Anguera de Sojo i la Lliga «no es barallessin».

Es veu que el senyor Marfil no coneix a fons la genteta de la Lliga.

Hi haurà lluita i «palabras mal sonantes».

No ho dubti, senyor Marfil.

TEATRE

¿Quin pecat hauran comes l'Espinalt i en Calvo per a sofrir un càstig tan gros? Perquè passem que els donin una medalleta, però que hagin de suportar un diner amb recursos d'en Ferrer, d'en Polo i no sabem també si d'en Pich! Es massa crueltat.

— Domènec Guansé va estrenar, al Circ Barcelonès, una obra masclè. Però el teatre només va restar dos dies obert. L'empresa no va poder aguantar aquelles mil pessetes diàries de despesa. Esperem veure «El fill de la Ninon» en un altre lloc de més resistència.

— El dia 23 arribarà a Barcelona la companyia Rivera-de Rosas, bons amics nostres. Pensen estrenar «Enric IV», de Pirandello; «Atorrente», de Cuitiño, i «Así es la vida», que a Buenos Aires s'ha fet centenària.

— Ens temem un conflicte. Entre Alady i Lepe no regnen molt bones relacions. Lepe està un xic gelós que ací el públic celebri més les gràcies de l'Alady que les seves. I espera el retorn a Madrid per a fer la pau. El que podria succeir és que Alady no tornés a Madrid...

— Res; que aquest Ramper no és aquell Ramper dels temps de la dictadura...

— Hom calcula en 6.735 els autors novells que han escrit comèdies catalanes amb vistes a la temporada propera.

— La Jofre, inhabilitada. En Pere Gener, inhabilitat. I el Sindicat d'Artistes teatrals present part en la cosa... Això ens faltava.

— Pius Davi i la seva distingida esposa s'entretenen a Madrid dient mal de Catalunya... Es natural. Quan s'ha agafat l'accent castís, les coses es veuen d'una altra manera.

— Va al Circ Barcelonès una companyia valenciana. Que vigilin el primer actor...

— Corre la veu que aquella companyia lírica que el mestre Moreno Torroba envia a l'Argentina està subvencionada pels jesuïtes...

— August Barbosa ha palestat que encara és August Barbosa. Malgrat molts vulguin ignorar que és August Barbosa, aquell «Pop de la platja» que els vells recorden...

— En Borràs i la Xirgu asagen «Terra Paixa» en català per quan vinguin a Barcelona i fer-nos contents.

— No ens atrevim a parlar de «La taverna dels valents». Després Poal-Aragall, per ràdio, ens diria el nom del porc...

— En Santpere fa «El Boc». Més ben dit: fa el bot, perquè el públic no ha coincidit amb el seu criteri. No hi ha res més ignorant que el públic.

— Només ens mancava que els cantadors de flamenc agafessin pretensions de primer actor!

EL DE LA CERVESA

Pius Davi, «madrileño castizo», si no fos per aquell accent de les Basses de Sant Pere!

PER QUÈ?

Els treballadors estan esclavitzats pels governs i pels rics.

Però, ¿què són aquests homes que formen els governs i les classes riques? Què són? ¿Són hèrcules, capa a un dels quals pot vèncer centenars i milers de treballadors?

Sí, per ventura, tan nombrosos?... ¿Són tan pocs, els pobres, els obrers? ¿O bé aquests homes rics i els governants són els únics que produeixin tot el necessari per a la vida?

Ni una cosa ni l'altra; aquests homes no tan sols no són hèrcules, sinó que, pel contrari, acostumen a ésser sers degenerats i imponents.

No solament aquests homes no són molt nombrosos, sinó que són, milers de vegades, menys nombrosos que els obrers i tot el que és necessari per a la vida no és creat per ells, sinó pels obrers, i els rics i els governants ni saben ni volen fer res, ells solament devoren tots els productes del treball dels obrers.

Aleshores, doncs, ¿per què aquests petits nombre d'homes débils degenerats i imponents, que no saben ni volen fer res, do-

Res no podran l'odi, la ignorància i la mala fe, davant la ferma voluntat d'un poble que vol ésser lliure.

Els imperialistes destrueixen el monument a Mistral

Copiem de «El Camí», de València:

«El petit monument que Mistral té a la nostra ciutat ha estat ja fa dies destruït per un grup de valents que no dubtem que parlaven castellà.

Els valencianistes, suportant una vegada més aquella burla indecent dels imperialistes espanyols, hem restat callats.

Si el cas torna a reproduir-se, augurem uns fets desagradables per a tots.»

L'imperialisme és el mateix a tot arreu.

mina tants milions de treballadors?

LLEO TOLSTOI

ESPORTS

Ja que us hi entesteu, parlem d'esports. Ara no cregueu que parlar d'esports sigui una cosa a l'abast de tothom. Això de l'esport és més enrevessat que la qüestió del dormament. Un servidor, que en sap la prima, entén un xic de ping-pong i de botxes, però confessa que està peix en la resta dels esports que avui omplen les pàgines dels diaris. Per aquesta circumstància em crec en les més completes condicions per a parlar-ne.

Si és qüestió de parlar de futbol, ja tinc la fórmula. Donar «bombo» al Barça, ja que té —segons ell ha tingut cura de fer públic— vuit mil socis, i vuit mil ja formen multitud. A l'Espanyol, tractar-lo així, d'estar per casa. Al Sabadell, bona cara mentre no faci la guitza al Barça. Els altres, no compten.

Si hem de parlar de boxa, cal triar les empreses que donin més localitats. Si és el rugby l'esport que cal tocar, ens hem de sentir de la flamarada...

Per això un servidor creu que en sortirà bé... Comencem:

Tornarà a jugar en Treball. M'hi jugo un peix.

— Aquell mig centre del Barça hom diu que si ha cobrat en accions de la societat.

— L'Espanyol ja sap que no serà campió. Però espera tancar la temporada amb superàvit.

— Aquesta setmana el Barça provarà 58 jugadors.

— Gironès... Bé. Què voleu que diguem de Gironès? Es en Gironès.

— Samitier posarà un bar a Granollers. Paraula.

— El Júpiter té cops amatgats.

— El secretari de la Federació Francesa de Rugby ha fet públic que té concertat un partit internacional amb Espanya i un altre amb Catalunya.

— En Boix no cap a la pell.

— A la Federació no s'entenen (Que això és una nova vella? Dissimuleu.)

PIU PIU

Mitja figa, mig raïm

Llegim que a Londres hom ha decidit en ferm la projecció als temples de pel·lícules bíbliques, en substitució del sermó dominical. Aquestes pel·lícules seran, naturalment, sonores, i aquest efecte seran adaptats als edificis religiosos a aquesta nova modalitat.

No és manca ara que les nostres esglésies catòliques vulguin contrarestar aquest sistema. El catolicisme sempre ha estat més espectacular que el luteranisme. I és de creure que algun dia seran obertes taquilles a la porta de les parròquies, i que s'hi celebraran funcions de gran envergadura, amb films, música i danses. No és la dansa, en principi, un exercici religiós? Si això arriba, no tindrem més remei que fer dir missa a l'Estambul, al Pompeya i a l'Excelsior. La competència no té entranyes.

El diari xinès «Peking-bac» acaba de suspendre la seva publicació després de sortir mil cinc-cents trenta-quatre anys, contra vent i marejada. Va aparèixer sota el regnat de l'emperador Tin-Kuan-Teang. El qual és atribuïda la invenció dels caràcters d'impremta en plom i plata.

Ja veieu, doncs, que no és el «Brusi» el diari més antic del món, encara que, per les seves idees i tendències, doni la impressió de pertànyer a la prehistòria.

En un hospital anglès ha estat operada una dona dins l'estómac de la qual hom ha trobat claus, caragols, civelles, frontisses, una llima, una taseta de te, agulles, perles de capell, filferro, fragments de vidre, etc., etc., fins a 1.233 objectes diferents.

Davant d'un estómac així, els estruços queden petits. Per a menjar i digerir tantes coses, cal un païdor de polític radical.

L'afer Mariani s'ha apoderat del primer pla de l'actualitat francesa. Aquest inspector, que capitanejava una banda de malfactors, esgarrifa el francès

mig, que no sap acabar-se aquestes coses.

No cal dir que la premsa clerical i cavernícola atribuirà tots els mals a la francmaçoneria. Dubtem, però, que Mariani, que és cors de naixement, sigui francmaçó. A Còrsega són bons catòlics fins els bandits. Com més bandits, més catòlics.

A la ciutat famosa per haver rostit de viu en viu la innocent Joana d'Arc, ha estat celebrada una festa dedicada al menjar i al beure. Hi ha hagut desfilades de cuiners d'uniforme i de pastissos monumentals. Exposicions de plats i concursos de gourmets.

En una taula de mastodòntics concursants, un d'ells s'ha presentat amb careta. Hauria calgut desqualificar-lo. El que és golafre, embriac o invertit i no se n'amaga mereix més indulgència que el que ho és i ho dissimula. Guardem-nos d'aquest i planyem l'altre.

—Papà, ¿què vol dir estat de celibat?

—Vol dir l'estat perfecte de l'home. Però no diguis a la teva mare que jo t'ho he dit.

SCARAMOUCHE

Un sermó eficaç

—M'han dit que us trovau entre els meus oients? Què, us ha agradat el meu sermó?

—No he pogut dormir en tota la nit.

—Tant us ha impressionat?

—No; el que passa és que jo quan dormo de dia després no puc dormir de nit.

—Em costen molt de sortir els colors...

—Que és de la Ceda?

REPICS

Ha mort el pare Miquel d'Esplugues, un gran català, un excel·lent literat, un home liberal i un bon patriota.

Tots els diaris catòlics que, en vida, li feren el buit i el combateren per sota mà, per «liberalot i anarquista», ara es desfan en elogis...

Hipòcrites!

Un titular de El Matí:

«El deure dels rics».

No cal que el digui. Es protegir la premsa d'ordre.

Endevinat, oi?

Renovació s'ha enternit amb el pobre discurs d'en Duran i Ventosa al Parlament de Catalunya.

Va per ells.

En Brunet, dels enterraments civils en diu —molt cristianament— «enterraments de gos».

Si ho digués qualsevol altre, ens hi enfadàriem.

Però amb en Brunet hom no pot enfadar-s'hi.

El mateix Brunet, l'altre dia es planyia de la censura «que no ha estat implantada a Barcelona».

Es veu que en Brunet no admet altre censura que la que exercia el general Milans del Bosc en aquells temps venturosos per a la Lliga.

Sembla ja un fet que El Matí passarà a poder dels «cireristes». Ho sentim vivament... per El Matí.

No podia acabar pitjor.

La posició de la Lliga envers l'Esquerra:

«Si em treus del pou, et perdono la vida.»

Diu en Pellicena que la colla de la lliga és l'equip de rellevament de Catalunya.

I afegeix «que no tardaran a governar».

Si no fos que sabem que el pobre alumne dels jesuïtes no n'encerta cap, no ens arribaria la camisa al cos.

Al Museu Històric Militar de Madrid no hi ha cap reliquia dels herois Galan i Garcia Hernández.

En canvi hi ha objectes personals del general Las Heras, mort a Osea en reprimir el moviment.

Ah! I des de ja poc tenen un retrat de Sanjurjo.

No recordeu el general Fanjul?

Es aquell valent que certa vegada, al Congrés, volgué bufetejar el tolit Layret! Tot un valent, vaja!

El Sant Pare ha rebut, en audiència privada, un grup de militars espanyols.

Llàstima que no se'ls quedés per a la tropa pontificia.

Tanta patxoca que farien!

Aquell tal Victor Pradera, del Tribunal de Garanties Constitucionals, ha publicat un griller i estúpid article contra Catalunya.

I encara volen, allà dalt, que els d'ací ens prenguem seriosament certes coses?

El Brusi té massa bon cor.

L'altre dia, parlant dels tradicionalistes detinguts a Olesa, deia:

«—Quien les resarce de los vejámenes sufridos?»

Que no recorda, l'avi Brusi, en Martínez Anido i l'Arlegui?

—Otra, ridiós... A catalanista no hay quien me gane, moño!

Tallem, també del Brusi: «La liga Catalana, que ha perdido el pleito de disponer del gobierno propio del territorio catalán... que vino persiguiendo durante treinta años, a través de las más opuestas vicisitudes, habrá de evolucionar rápidamente si no quiere perecer por asfixia.»

I cal! Quan s'arriba a certs extrems, les evolucions són debades. Una hora ben petita. Ve't-ho ací.

El Borbó s'ha permès adreçar un manifest. I ell diu que «ha ofrecido a España sus amarguras».

Com si no fos prou «amargura» haver-lo de suportar a ell.

La «unidad nacional» és l'esquer que llença el Borbó per tal de veure si agafa peix.

Aquest pobre home viu uns quants anys endarrerit!

Esquerra Valenciana s'ha posat al costat, en la qüestió dels magistrats, del Govern de Catalunya.

Toca-la, che!

La Lliga plega veles i recomana als propietaris que firmin.

Deu ésser ja cosa definitiva que en Gil Robles no vol ni sentir-ne parlar!

El pallasso Albiñana diu: «Castilla, cuna, morada y sepulcro de Reyes ilustres, carece de abolengo republicano.»

I, estè clar, en treu la conseqüència que s'ha d'imposar la monarquia als altres pobles mancats d'aquest «abolengo».

Lògica.

El caballero Barcino, de Renovació, demana diàleg amb l'Ossoric.

Aquesta mainada d'avui patirà deliri de grandeses!

El Brusi recorda a Cambó les seves eternes contradiccions.

«El discurso del Sr. Cambó, magnífico para deslumbrar a los desmemoriados.»

Exacte.

Pessetes, Sant Isidre i... radicals

Els radicals d'Igualada es veuen bé que volen ésser uns dignes emuls dels seus superiors.

Per tal de poder estar bé amb els seus actuals aliats, la Ceda i els agraris, tenen el local sociàl a la Rambla de Sant Isidre, i al damunt de tot, gairebé sota teulada, hi ha una capelleta on es veu el patró dels de l'Institut ex-Agrícola i ex-Català de Sant Isidre.

A més, i segurament per tal de no ferir massa la sensibilitat, fina per cert, de tots els radicals, tenen als baixos del local no menys que una banca, la Banca Arnús.

Segurament que tot això ho deuen fer per tal de continuar amb el seu lema de «pessetes i... actualment, clericalia».

SOTA TERRA

Les víctimes de l'explosió de Gresford

La terrible explosió de la mina anglesa de Gresford ha causat 260 víctimes. En el que va de segle, solament dues altres catàstrofes minaires han adquirit tan horroroses proporcions.

Durant quaranta hores, grups de salvadors, posant en risc la seva vida, han procurat, per tots els mitjans, alliberar els companys soterrats. El seu esforç ha estat debades i la mina de Gresford ha estat aparedada. El seu interior, com a tomba immensa, guardarà els seus morts. Al defora, uns milers d'homes resten sense feina.

El comunicat oficial donant compte de la terminació dels treballs de salvament és d'una tràgica eloqüència.

«Les temptatives —diu— per a vèncer el foc han continuat durant tot el dia d'ahir, però malgrat els esforços enèrgics, que permeteren fer alguns progressos a la galeria central, el foc ha pogut avançar per la galeria de la dreta, que mena on hi ha els minaires soterrats. S'han produït noves explosions, cada vegada més freqüents i

més a prop dels homes que treballaven enmig de les flames.

L'aire és ple de carbon monòxid i davant d'això la direcció de la mina, els representants dels minaires i els inspectors del Govern, han acordat, per unanimitat, que no és possible la supervivència de cap obrer a les galeries en flames.

En aquestes condicions, i davant la gravetat del risc que corren els homes que combaten el foc, s'ha decidit que no convé exposar més la vida dels obrers. Totes les persones han estat, doncs, retirades de la mina.»

Mentrestant, al defora, les mares que encara esperaven el miracle de veure sortir els seus fills, els fills que no volien perdre l'esperança de veure els seus pares, en veure aparedar la boca de la mina, han esclatat en un plor i han aixecat els punys, amb aire d'amenaça.

I tot seguit han començat a ploure les denúncies. Els minaires del districte de Wrexham contenen que la ventilació a les mines de Gresford era tan dolenta que els obrers es veien obligats a treballar-hi nus, aïllats només amb uns esclops, que se'ls omplien de suor. D'altres recorden que dos dies abans de la catàstrofe, nombrosos obrers hagueren d'ésser tretts a la superfície, a la mina de Gresford, perquè la mina era plena de gas!

Les acusacions es precisen. Les màscares contra el gas eren en males condicions, la qual cosa ha fet que morissin asfixiats tres obrers de les brigades de salvament. La mina de Gresford tenia una instal·lació elèctrica tan defectuosa, amb els fils —d'un corrent de 500 volts— mal aïllats, que constituïa un greu perill. Una caiguda de carbó podia produir un curt circuit, i aquest una explosió...

El «Daily Worker» posa aquest comentari a la catàstrofe: «La premsa capitalista vessa, ara, llàgrimes de cocodrils per la sort dels minaires desapareguts. Però la mateixa premsa calla que els minaires demanaven un millorament dels seus salaris...»

260 famílies de dol. 260 vides sacrificades a la imprevisió. Uns rendistes que cobraran unes pessetes menys de dividend l'any. I no passarà res més. La mina tornarà a obrir-se i els obrers, moguts per la fam, hi tornaran a treballar enmig de perill espantós...

ESPEREM?

Encara no és arribada l'hora de la Justícia?

Eduard Layret, germà del plograt Francesc Layret, vilment assassinat pels homes del Lliure, ha presentat a l'Audiència uns documents que proven a bastament qui va matar i qui va fer matar aquell home bo i generós. En aquells documents es palesa que es tracta d'un crim vulgar, repugnant, comés a sang freda, un crim sense cap mena de justificació política...

No cap, doncs, l'amnistia per als seus autors. No són desconeguts, aquests. El poble demana justícia...

Esperem...

—I ara! Quina corbata més ordinària dueu!

—Què volíeu? Que un republicà com jo portés corbata de Ceda?